

DANUBEFREESKY.EU

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Prebieha jesenná migrácia vtáctva, čakajú nás neobyčajné pozorovania

Tlačová správa

Bratislava, 9. septembra 2021

Tak ako školopovinné deti nastupujú do škôl, jeseň je aj obdobím nástupu mnohých operencov na migráciu. Najmä druhy, ktoré od nás zimujú najďalej – tzv. subsaharské migranty, už našu krajinu opustili. Bociany, kukučky, alebo „mestské stíhačky“ – dážďovníky, uvidíme na našom území až v roku 2022. Fenomén vtáčieho ťahu nedbá na počasie a aktuálne teploty. Inštinkt migrantov velí jasne – po výchove mláďat sa vydávajú na dlhú púť. Čakajú nás jedinečné pozorovania tiahnucich krídlov, odpočívajúcich skupín a fascinujúcich preletov. Všetko iba začína - spomedzi asi 217 vtáčích druhov, ktoré na Slovensku pravidelne hniezdia, odlieta na zimu viac ako 150.

„Aktuálne migrujú populácie druhov zimujúce južne od rovníka. V porovnaní s predošlými rokmi začala tohoročná migrácia asi o dva týždne neskôr. Stratégia putovania sa medzi druhmi líši. U trsteniarikov, muchárikov a strakošov najskôr odlietajú staré jedince, niekoľko dní po nich mláďatá. Naopak spoločne, teda dospelé i mladé jedince, sa presúvajú sokoly kobcovité (červenonohé), aj v niekoľko stokusových krídlach. Tento rok sme u nás evidovali hniezdenie iba 21 párov. V období migrácie sa na Slovensku zdržiavajú aj jedince z iných oblastí, každoročne sa zapájame do ich medzinárodného sčítania,“ hovorí Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku.

„Najmä pre tohoročné mláďatá je migrácia najnáročnejším obdobím ich života, veľa z nich cestu nezvládne, pri niektorých druhoch (najmä spevavcoch) prežije len 20 percent mláďat. Zaúradovať môže nedostatok potravy, nepriaznivé poveternostné podmienky, nezriedka sa stanú obeťami prekážok. Vtáctvo počas migrácie najčastejšie hynie po náraze do presklených plôch či po útoku mačkami. Náročnosť migrácie dobre ilustruje jej symbol – lastovička. Síce má zimoviská vzdialené vzdušnou čiarou „len“ približne 8 tisíc kilometrov, cestou k nim však reálne nalieta aj viac ako 15 tisíc kilometrov,“ uvádza Slobodník.

„Množstvo obetí má na svedomí aj elektrický prúd, či náraz do vedenia (bocian biely, sokol rároh, orol kráľovský, spevavce migrujúce v noci). Mnohé energetické spoločnosti venujú tejto téme vysokú pozornosť. Aktuálne realizujeme v spolupráci ďalších 6 krajín, s finančnou podporou Európskej únie, prelomový projekt LIFE Danube Free Sky. V okolí Dunaja, ako mimoriadne významného migračného koridoru pre viac ako 300 druhov vtáctva, sa zvýši viditeľnosť 245 km vedení a bezpečnosť 3250 stĺpov,“ hovorí Marek Gális, odborný koordinátor projektu LIFE Danube Free Sky.

A kedy sa k nám vtáčí cestovatelia vrátia? Hoci prvých navrátilcov môžeme očakávať už koncom februára, či v marci, hlavná vlna návratu operencov spadá do druhej polovice apríla a v máji.

Kontakt:

Vtáčia migrácia: Roman Slobodník, Ochrana dravcov na Slovensku, slobodnik@dravce.sk, 0907 026 107
Projekt LIFE Danube Free Sky: Marek Gális, Ochrana dravcov na Slovensku, galis@dravce.sk

DANUBEFREESKY.EU

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Doplňujúce informácie:

- Začiatok jesennej migrácie je podmienený „vtáčimi vnútornými hodinami“, ktoré sú riadené dĺžkou dňa. Napríklad trsteniarik spevavý odlieta už v júli, aby na svoje zimoviská v južnej Afrike doletel začiatkom decembra.
- Jednou z možných príčin tohoročného oneskorenia začiatku jesennej migrácie môže byť chladné a daždivé počasie v máji, čo mohlo mať za príčinu oneskorenie hniezdneho procesu.
- Ako vlani, tak už i tento rok sme na našom území počas sčítania sokola kobcovitého (červenonohého) v období jesennej migrácie zaznamenali jedince pôvodom z Talianska. Mimoriadne nás to potešilo. Podporuje to teóriu, že talianska populácia, ktorá je pomerne nová, má pôvod v Karpatskej kotline a preto sa na migráciu vydáva „oblúkom“ cez svoju genetickú domovinu.
- Zimoviská druhov, ktoré pomaly naše územie opúšťajú, sa rozprestierajú v rozľahlých oblastiach Afriky, pričom sú takmer vždy druhovo špecifické. Sokoly červenonohé zimujú v Botswane, Angole a Namíbii. Trsteniariky spevavé sú z hľadiska spevavcov rekordmanmi v polohe zimovísk, keďže tie sa nachádzajú v Malawi, Zambii a dokonca v Juhoafrickej republike. Mucháriký bielokrký zimujú v oblasti tzv. miombo, čo sú suché savanové lesy v Kongu, Zambii a Ugande. U strakošov sú zimoviská európskych populácií lokalizované v Zambii, Mozambiku či Zimbabwe. JAR a Malawi sú súčasne zimoviskom dážďovníkov.
- Doba priletu na zimovisko je veľmi variabilná a druhovo špecifická. Napr. trsteniarik spevavý putuje cez európsky kontinent veľmi rýchlo, avšak po prilete do oblasti severnej Afriky mu cesta na ešte nižšie situované zimoviská trvá takmer pol roka! Dážďovníky vďaka výborným letovým schopnostiam dokážu zdolať 500 km denne, sever Afriky dosahujú už začiatkom augusta. Následne tiež v tempe poľavia, aby sa na zimoviskách objavili v októbri či novembri.
- Globálne otepľovanie môže meniť a už aj mení migračné správanie niektorých druhov, resp. častí ich populácií. Migračná cesta bocianov bielych sa skracuje a na svoje hniezdiská prilietajú o niekoľko dní skôr. Rovnako sa mení migračná trasa penice čiernehohlavej, kde kedysi migrant v oblasti Stredomoria či Blízkeho východu začína migrovať na Britské ostrovy. Tamojšia klíma v kombinácii s masívnym prikrmovaním spôsobuje úspešné prežívanie zimujúcich jedincov.
- Úspešnosť migrácie ovplyvňuje i človek, napríklad vytvorením dostupných potravných zdrojov. U putujúcich spevavcov predstavujú okrem hmyzu bohatý zdroj potravy dozreté plody báz a svíbov. Dravé vtáky uprednostňujú drobné zemné cicavce, najmä hraboše, ktorých je tento rok na mnohých plochách menej, než po minulé roky. Ak sa polia hneď po žatve nezaorú, môžu byť bohatým zdrojom živín. Oblúbená je slnečnica, či strniská po obilninách, lucerna a ďatelina. Tu sa zdržiava i viac hlodavcov.
- Prvý migrant: muchárik bielokrký, trsteniarik spevavý, ale napr. aj kukučky.
- Najpočetnejší migrant: pinka lesná (cez naše územie preletia desiatky miliónov jedincov).
- Migrácia je terčom aj objektom skúmania, napr. na Červenohorskom sedle na Morave (Jeseníky), kde sa prostredníctvom krúžkovania označí viac ako 15 tisíc jedincov (viac [tu](#)), u nás napr. [Drienovec](#).

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

- Ohrozenie: lov v Stredomorí, ročne 25 miliónov ulovených jedincov ([zdroj](#)). Zdá sa to ako vysoké číslo, ale napr. domáce mačky len v Poľsku zabijú 144 miliónov ([zdroj](#)).
- Ako zlepšiť prístup (aj migrujúceho) vtáctva k vode [tu](#).
- Viac o jesennej migrácii [tu](#).
- Medzi partnerov projektu LIFE Danube Free Sky patrí 15 organizácií (energetické spoločnosti, železničná spoločnosť, neziskové organizácie a národné parky) zo 7 krajín (Rakúsko, Slovensko, Maďarsko, Chorvátsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko).
- Projekt LIFE Danube Free Sky – Medzinárodná ochrana vtáctva pozdĺž Dunaja (LIFE19 NAT/SK/001023) podporila Európska únia v rámci programu LIFE.
- Viac informácií o projekte nájdete na stránke: www.danubefreesky.eu/sk